

Ústav světových dějin

Posudek vedoucího bakalářské práce

SCHUSTER, Jan, *Britsko-německé „koloniální líbánky“: Helgolandská smlouva*,
Bakalářská práce, ÚSD FF UK v Praze, Praha 2013, 71 s. rkp.

Předložená bakalářská práce Jana Schustera představuje analýzu britsko-německých koloniálních vztahů, které vyvrcholily uzavřením tzv. Helgolandské smlouvy v červenci 1890. Hned v úvodu je třeba vyzdvihnout skutečnost, že předložená bakalářská práce představuje svým rozsahem a zaměřením v českém prostředí nejen zajímavou, ale i přínosnou studii. Problematika německých územních záborů, resp. německých kolonií, vyvolává v současné německé historiografii nebývalý badatelský zájem, na který se rozhodl autor ve své práci odpovídajícím způsobem zareagovat. Jan Schuster dle mého názoru předložil po odborné stránce slušnou práci, jež jistě přispěla k bližšímu poznání britsko-německých koloniálních vztahů v 80. letech 19. století.

Bakalářská práce Jana Schustera je přehledně rozdělena do tří kapitol a několika podkapitol. V úvodu autor analyzuje použité metodologické postupy, bibliografii a vydané prameny (zejména edici diplomatických dokumentů *Grosse Politik*), jež použil při své práci. Schuster postupoval chronologicky, a proto se první kapitola zaměřuje na britsko-německé koloniální vztahy v 80. letech 19. století, zahrnující především počátky německých kolonizačních aktivit se zvláštním zřetelem k oblasti budoucí Německé východní Afriky. Druhá, nazvaná *Britsko-německé „koloniální líbánky“*, se zabývá vývojem v Německé východní Africe v druhé polovině 80. let 19. století a příčinami britsko-německých rozporů v této oblasti, průběhem jednání, které vedlo k uzavření tzv. Helgolandské smlouvy. Poslední kapitola představuje zevrubnou analýzu vlastního dokumentu a důsledků, které z něho vplynuly pro signatáře, tj. Velkou Británii a Německé císařství. V závěru práce dochází Schuster k logickému hodnocení, že i když britsko-německé vztahy v koloniálních oblastech na první pohled dosahovaly takřka idylické roviny, často se zájmy obou států spíše střetávaly, než doplňovaly. Lze souhlasit rovněž se Schusterovým závěrem, že Velká Británie spatřovala ve svém zahraničně-politickém kurzu primární zájem v koloniálním panství, zatímco

Ústav světových dějin

Německé císařství se vždy snažilo posílit své postavení na evropském kontinentu.

Stylistická a jazyková stránka práce Jana Schustera dosahuje relativně slušné úrovně, i když se v ní vyskytují občasné překlepy a nepřesnosti. Za jistý nedostatek lze považovat skutečnost, že v některých pasážích se objevují formulace, které kvůli větné konstrukci a slovní a formulační neobratnosti působí značně nepřesně. Případný čtenář má tak k dispozici zavádějící údaje, z nichž by v krajním případě mohl vyvodit mylné závěry. Kupříkladu věta na str. 18 „*Skutečností zůstalo, že vlastní německé anexe prováděl německý kancléř na území, na němž překážel spíše Britům než Francouzům.*“ představuje ukázkový případ těchto nedokonalostí. Německý kancléř rozhodoval o politickém směřování Německého císařství, osobně však v Africe nic neprováděl či nijak „nepřekážel“. Současně spojení „na němž překážel spíše Britům než Francouzům“ (lépe „na němž německé kolonizační aktivity spíše představovaly konkurenci pro Brity než Francouze“) by se v odborném textu nemělo objevit, neboť je minimálně značně nepřesné či přímo zavádějící.

Navzdory výše zmíněným výtkám je třeba vyzdvihnout skutečnost, že Jan Schuster svou práci založil nejen na české odborné literatuře, ale i na německy psaných pramenech a cizojazyčných sekundárních zdrojích, a proto je práce po obsahové stránce velmi slušná. Současně je nezbytné zmínit, že student Jan Schuster přistupoval k plnění svých povinností v rámci bakalářského semináře velmi zodpovědně a svědomitě a že projevoval při konzultacích nadprůměrný zájem a pílí, což při konečném hodnocení musím zohlednit. Předložená bakalářská práce všechny požadavky, kladené na tento typ studentské kvalifikační práce, a proto navrhuji hodnocení ještě **výborně**.

V Praze, 11. června 2013

PhDr. Jaroslav Valkoun

Ústav světových dějin FF UK v Praze